

ANFÖRANDE

DATUM: 2007-09-24
TALARE: Riksbankschef Stefan Ingves
PLATS: SEB, Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Penningpolitik, öppenhet och finansiella marknader

"Säg så lite som möjligt och säg det kryptiskt".¹ Ja, idag är en sådan kommunikationsstrategi nog helt otänkbar för de allra flesta centralbanker. Men så beskriver den amerikanske ekonomiprofessorn Alan Blinder hur centralbankerna kommunicerade för inte alltför länge sedan. Och jag tycker att den beskrivningen ganska väl fångar hur det faktiskt fungerade, låt säga en 15-20 år tillbaka. Jag gissar också att de av er här ikväll som antingen bevakade eller arbetade inom den finansiella sektorn redan på den tiden håller med mig om det.

Men sedan början av 1990-talet har både Riksbanken och de flesta andra centralbanker tagit rejäla kliv mot att bli öppnare och tydligare – både med vad vi försöker uppnå och hur vi försöker göra det. Att hela tiden arbeta för en effektivare kommunikation har stått väldigt högt på agendan för Riksbanken ända sedan inflationsmålet infördes. Men tempot i det här arbetet har växlat i takt med hur förutsättningarna för penningpolitiken och kraven på oss sett ut. Så ibland har det gått ganska långa perioder utan att vi gjort några större förändringar i vårt sätt att kommunicera, ibland har vi ändrat mycket på ganska kort tid.

Särskilt under de senaste två åren har det hänt en hel del och det har skapat viss debatt. Så är det ofta när saker och ting förändras. Inte minst eftersom det många gånger krävs en läroprocess – för alla inblandade – innan pusselbitarna faller på plats. Och så är det också med förändringarna i Riksbankens kommunikation. Därför är det ganska naturligt att det har uppstått en del frågor: Varför har Riksbanken egentligen gjort de här förändringarna? Har ni inte krånglat till saker och ting i onödan – försökt "laga någonting som inte behövde lagas"? Har ni till och med gått för långt i er öppenhet? Det här är viktiga frågor och jag ska försöka ge svar på dem här ikväll.

Att ge rätt information vid rätt tillfälle och på rätt sätt är särskilt viktigt i orostider. Under den senaste tiden har det varit oroligt på de finansiella marknaderna runt om i världen. Sverige har inte påverkats av marknadsturbulensen i samma utsträckning som flera andra länder. Men jag vill ändå ta tillfället i akt och säga ett par ord om vår syn på det som händer just nu och om Riksbankens roll i det

¹ Sidan 38 i Blinder, A. S., (2006), "Monetary Policy Today: Sixteen Questions and About Twelve Answers". I Fernandez de Lis, S. och F. Restoy (red.), *Central Banks in the 21st Century*, Banco de España.

■ sammanhanget. Men innan jag gör det vill jag först diskutera de förändringar i vårt sätt att kommunicera som vi gjort de senaste två åren och drivkrafterna bakom dem.

Vad har drivit processen mot ökad öppenhet och tydlighet?

Många anser att Riksbanken idag är en av världens mest öppna centralbanker.² Och särskilt de senaste två åren har vi tagit ytterligare kliv i den riktningen. Men vad är egentligen skälen till den här utvecklingen? Jag tycker att det finns två – demokratiska skäl och effektivitetsskäl. Det första hänger samman med vår roll som självständig myndighet. Det andra med att vår kommunikation med de finansiella marknaderna och allmänheten ska bidra till att penningpolitiken och det finansiella systemet fungerar så effektivt som möjligt.

Vår självständighet kräver öppenhet

Riksdagen och i förlängningen därför svenska folket, har gett Riksbanken betydande självständighet. Men det är en frihet under ansvar som går hand i hand med krav på möjlighet till insyn och ansvarsutkrävande. Så bör det vara i en demokrati. Öppenhet är också något som genomsyrar svensk förvaltningstradition överhuvudtaget. En av hörnstenarna är offentlighetsprincipen som innebär att myndigheternas verksamhet så långt som möjligt ska ske i öppna former. Och det gäller förstås även Riksbanken.

Men öppenhet är inte bara ett krav i sig utan också en grundläggande förutsättning för att penningpolitiken ska fungera. Det gör den inte om inte Riksbanken och målet för vår verksamhet har folkligt stöd och legitimitet. Och för det krävs att vi är öppna och tydliga. Det ska vara enkelt att kritiskt granska hur penningpolitiken bedrivs och hur väl vi lever upp till våra principer. De flesta är nog överens om att Riksbankens öppenhet bidragit till att den penningpolitiska debatten kunnat föras på ett bra sätt under senare år.

Öppenhet och tydlighet bidrar till att penningpolitiken fungerar bättre

Men det är inte bara demokratiska skäl som gjort att både Riksbanken och de flesta andra centralbanker blivit mer öppna och tydliga. En annan viktig drivkraft är att vi helt enkelt sett det som en väg att lättare uppnå vårt mål och göra penningpolitiken effektivare. Och det är framförallt tre aspekter som jag vill lyfta fram i det här sammanhanget:

För det första blir det lättare att förmedla att de räntebeslut som fattas verkligen syftar till att uppnå låg och stabil inflation. Det ger ökad trovärdighet och hjälper till att förankra förväntningarna kring målet. Och det var en viktig orsak till att Riksbanken började publicera sin prognos för inflationen och annat beslutsunderlag väldigt tidigt under den nya inflationsmålregimen. Jag tror faktiskt inte att det hade varit möjligt att bygga upp förtroendet för prisstabilitetsmålet så snabbt som

---

² Se t.ex. Eijffinger, S., och P.M. Geraats, (2006), "How Transparent are Central Banks?", *European Journal of Political Economy*, 22, 1-21.

■ vi gjorde, om vi inte hade varit så öppna som vi var kring vårt arbete och våra beslut.

För det andra är öppenhet och tydlighet numera en viktig del av penningpolitiken i sig. Ett av verktygen i vår verktygslåda kan man säga. Så vad menar jag med det? Det finns ett samband mellan räntor med olika löptider. Och förväntningar på de korta räntorna, som centralbanken styr, har betydelse för de långa räntorna. Därför kan en centralbank indirekt påverka räntor med längre löptider genom att påverka förväntningarna på de korta räntorna. Med ett större inflytande över hela räntebildningen i ekonomin – avkastningskurvan – blir penningpolitikens verkan mer effektiv. Det här brukar ofta kallas att bedriva penningpolitik med hjälp av "management of expectations" – att påverka förväntningarna. Och det bästa sättet att göra det är att tillhandahålla god information.

Den tredje och sista aspekten jag vill ta upp är att ökad öppenhet och tydlighet utåt kan bidra till att vi arbetar effektivare innanför Riksbankens väggar. Och det här är ett nog så viktigt argument. Ju öppnare vi är, desto lättare är det för andra att utvärdera hur väl penningpolitiken fungerar. På så sätt får vi en extra sporre att göra ett bra jobb.

Vad har processen mot öppenhet och tydlighet mynnat ut i?

Vägen mot att bli mer öppna och tydliga har inte alltid varit enkel utan också medfört en del debatt. Två frågor har diskuterats livligt det senaste året. Den första handlar om att vi numera publicerar vår egen prognos över styrräntans utveckling. Den andra har att göra med hur företrädare för Riksbanken i tal och pressmeddelanden signalerar om räntan.

Räntebanan är ett naturligt steg mot ökad öppenhet

I februari 2007 presenterade vi för första gången vår egen prognos för styrräntans utveckling. Innan dess var det bara centralbankerna i Norge och på Nya Zeeland som publicerade egna räntebanor. Men den skaran har alltså utökats med Riksbanken och sedan i mars i år, även Islands centralbank.

I början av den här månaden beslutade vi dessutom att publicera vår prognos för styrräntan – och ett antal andra viktiga variabler – i samband med *varje* penningpolitiskt möte. Det innebär att vi kommer att redovisa vår ränteprognos sex gånger per år, istället för som tidigare tre.

Genom att publicera vår egen prognos för styrräntan har vi blivit öppnare och tydligare när det gäller vår syn på penningpolitiken framöver. På vägen hit har vi använt oss av tre olika antaganden för styrräntan – att den förblir oförändrad, att den utvecklas enligt marknadens förväntningar eller att den utvecklas på det sätt som vi själva finner mest sannolikt.

■ Skäl till varför vi vill presentera vår egen räntebana

Med en egen prognos för styrräntan får centralbanken ett bättre verktyg för att påverka förväntningarna hos hushåll, företag och aktörerna på de finansiella marknaderna. I de fall vår syn skiljer sig från marknadens behov vi inte längre ta den ganska omständliga omvägen via kvalitativa omdömen om marknadens pris-sättning.

Det blir också lättare för oss att inte bara visa *vad* vi tänker utan också *hur* vi tänker – det blir enklare att förmedla hur vi ser på drivkrafterna bakom den ekonomiska utvecklingen och på vad penningpolitiken kan uppnå. Om vi lyckas väl med att förmedla vår syn på hur vi tänker så blir det enklare för andra att fortlö-pande kunna göra goda bedömningar av hur ny information bör påverka räntans utveckling framöver. Det bör minska de rörelser i räntan som beror på spekulationer om vad Riksbanken tänker göra.

En aspekt som kanske inte uppmärksammats så mycket är att det blivit enklare för hushåll som planerar sin privatekonomi att bilda sig en uppfattning om vad Riksbanken tror vara en lämplig ränteutveckling framöver. Förut var många förmodligen helt hänvisade till de tolkningar som finansiella rådgivare gjorde. Men nu finns informationen tillgänglig i vår penningpolitiska rapport. Även om prognosen för räntan givetvis revideras efter hand bör den minska osäkerheten om hur vi själva ser på framtiden. Det tror jag är positivt för alla.

Invändningarna övertygar inte

Men visst finns det också en del tänkbara problem med att en centralbank presenterar sin egen prognos för räntebanan. Ett sådant är att besluten i många centralbanker idag fattas av en grupp av personer. Hur ska en grupp av beslutfattare komma överens om en prognos för styrräntan? Riksbankens erfarenheter hittills visar att det inte behöver vara ett problem. Inte heller i Norge, där besluten fattas av en direktionsgrupp på sju personer, tycks det ha varit förenat med några större svårigheter att komma överens om en ränteprognos.

Det har också hörts andra argument mot en egen räntebana. Ett sådant argument är att det skulle kunna försämra vår trovärdighet och istället göra att vi får svårare att kommunicera med allmänheten och de finansiella marknaderna. Anta att Riksbanken först tillkännager en viss räntebana. Skulle då vår trovärdighet försämrats om ny information leder till att vi fattar ett annat beslut om styrräntan än vad vi tidigare sagt?

Jag tror inte det. Jag tror att det finns en bred förståelse både hos hushåll, företag och hos marknadens aktörer för att vi måste anpassa penningpolitiken och ompröva hur vi bör sätta reporäntan framöver när ny information ändrar den ekonomiska bilden. Att en prognos per definition är osäker och det i allt högre grad ju längre fram i tiden den sträcker sig, det har vi varit tydliga med. Och räntebanan som presenteras i den penningpolitiska rapporten är just en prognos. Den är inget löfte!

Att vi inte har perfekta kunskaper om framtiden är inget skäl till att avstå från att vara så öppna och tydliga som möjligt om vad vi idag tror kommer att hända. Vi måste skapa oss en uppfattning om hur styrräntan bör utvecklas framöver vare sig vi publicerar den eller inte. Om det med tiden visar sig att vi har gjort en

■ felaktig bedömning i vår prognos hade den ju knappast varit mindre felaktig bara för att vi låtit bli att berätta för andra om den. Det känns knappast rimligt att vi skulle försöka få större trovärdighet genom att mörka eller sända otydliga signaler om en av de viktigaste variablerna i vår analys. Jag tror att det är bättre att vi är öppna med underlagen till våra beslut nu när inflationsmålet är så väl etablerat att vi kan vara det.

En annan invändning mot att centralbanker publicerar egna ränteprognoser är knutet till marknadens funktionssätt. Det går i princip ut på att aktörerna på de finansiella marknaderna skulle kunna sluta söka annan information om de har tillgång till centralbankens prognos för räntenivån även på lite längre sikt. Hur marknaden ser på de ekonomiska utsikterna speglas normalt i de långa marknadsräntorna. Den informationskällan skulle i så fall gå förlorad och marknadens funktionssätt försämrats.

Men hittills tycker jag mig inte ha sett några sådana tecken. Jag har dessutom väldigt svårt att tänka mig att marknadsaktörerna skulle sluta göra självständiga bedömningar för att vi publicerar vår egen syn på ränteutvecklingen. De om några vet ju att räntebanan är just en prognos och har därför starka skäl att fortsätta att söka information via andra kanaler än Riksbanken. Hittills har det varit tydligt att vi och olika marknadsaktörer faktiskt har haft lite olika syn på hur räntan kommer att utvecklas framöver. Och det är nog faktiskt ett tecken på att allt är som det ska. Det är helt naturligt att prognosmakare gör olika bedömningar, särskilt på lite längre sikt. På lång sikt är det dessutom fler faktorer än den förväntade penningpolitiken som har betydelse för räntorna.

Vi har bara hunnit presentera två prognoser över styrräntan hittills och som jag tidigare varit inne på så finns det ett ganska stort mått av "learning by doing" för alla inblandade innan pusselbitarna faller på plats. Allt fungerar inte perfekt med en gång. Men syftet är som sagt att kommunikationen ska bli effektivare och tydligare. Och jag är ganska övertygad om att vi kommer att nå dit bara den nya ordningen sätter sig.

Tydlighet i vårt sätt att uttrycka oss i tal och pressmeddelanden

Riksbanken har också förändrat sitt sätt att signalera om penningpolitiken i tal och pressmeddelanden. I vid bemärkelse är signalering när vi på något sätt förmedlar vad vi tänker göra med reporäntan. En snävare – och kanske vanligare – tolkning av signalering är att det är när företrädare för Riksbanken i tal och pressmeddelanden redogör för hur de anser att räntan bör sättas vid nästa möte, och kanske en bit bortom det.

Tidigare tillämpade Riksbanken vad som skulle kunna kallas "pys-signalering". Mellan de penningpolitiska mötena höll enskilda direktionsledamöter tal på temat "det aktuella läget" eller liknande. Där indikerade vi, mer eller mindre uttryckligt, hur vi tyckte att räntan borde sättas. När det väl blev dags för det penningpolitiska mötet antogs tillräckligt med information redan ha "pyst ut" om hur direktionen som helhet resonerade för att ekonomins aktörer inte skulle bli överraskade av det räntebeslut som fattades.

Men med den vidare definitionen av signalering – när vi på något sätt förmedlar vad vi tänker göra med reporäntan – blir förstås också publiceringen av vår egen reporänteprognos en del av signaleringen. Med två månaders mellanrum får nu allmänheten och de finansiella marknaderna en detaljerad beskrivning av hur en

■ majoritet av direktionen anser att räntan bör sättas framöver. Det är därmed uppenbart att behovet av att "pys-signalera" i tal mellan de penningpolitiska mötena har minskat betydligt. Det var också det viktigaste skälet till att vi tidigare i år beslutade att det normalt inte finns anledning att i tal och pressmeddelanden indikera hur reporäntan kommer att sättas vid nästkommande möte.

Men det fanns också en del andra problem med den tidigare signaleringen som låg bakom beslutet. I vissa lägen var det förmodligen svårt att avgöra om den signal som skickades i ett tal skulle tolkas som en enskild ledamots uppfattning eller avspeglade synen hos en majoritet av direktionen. Om de enskilda ledamöter skickade ut olika signaler kunde det säkert också ibland vara svårt att urskilja ett tydligt budskap ur en "kakafoni av röster", för att citera professor Blinder igen. Den här typen av problem känns ganska onödiga. En centralbank borde kunna vara så tydlig om hur den ser på framtiden att det inte ska behövas löst grundade spekulationer och tolkningar – man ska inte behöva vara kremlolog för att tyda Riksbanken. Det här problemet hoppas vi att vi har kommit tillrätta med genom det nya sättet att arbeta.

En ytterligare svaghet med den tidigare signaleringen har att göra med det ansvar som Riksbanken har i egenskap av självständig myndighet. Det är en fråga om demokrati. Detta ansvar innebär bland annat att allmänheten ska ha god insyn i beslutsprocessen – besluten vid de penningpolitiska mötena ska fattas i god ordning. Därför förs det protokoll vid de penningpolitiska mötena som sedan offentliggörs, och ordförande och vice ordförande i riksbanksfullmäktige har rätt att närvara vid direktionens sammanträden. Det får inte råda något tvivel om att räntebesluten de facto fattas vid just de penningpolitiska mötena och inte vid något annat tillfälle – på något informellt sätt som allmänheten inte har insyn i. Om signaleringen före mötena gör att räntebesluten upplevs ha fattats i förväg skulle sådana tvivel kunna uppstå.

En avslutande reflektion över Riksbankens kommunikation

Låt mig, innan jag går över till att diskutera den senaste tidens utveckling på finansmarknaderna, avsluta min diskussion om Riksbankens kommunikation med en reflektion.

Det grundläggande syftet med de förändringarna vi gjort av vår kommunikation är att vi ska bli ännu mer öppna och tydliga om vad vi gör och hur vi tänker. Men samtidigt innebär förändringarna – framförallt den egna räntebanan – att vi har stuckit fram hakan och öppnat oss för kritik på ett annat sätt än tidigare. Vi beskriver inte längre politiken i form av någon enkel – men kanske något missvisande – regel, utan visar en mer sammansatt bild. Så som den ser ut för oss som fattar besluten.

Publiceringen av den egna räntebanan innebär också att det blivit mer uppenbart än tidigare när vi omvärderar vår syn på vilken politik som är lämplig framöver, och när vår uppfattning skiljer sig från den marknaden har. Det är därför kanske inte så konstigt att det uppstått en del debatt.

Men att avstå från förändringar som vi anser vara nödvändiga därför att vi löper risken att få kritik är ingen bra strategi. Jag är övertygad om att det i längden bästa sättet att bedriva penningpolitik, är att så öppet och ärligt som möjligt redovisa hur man faktiskt agerar och resonerar. Dessutom är det definitivt något som allmänheten kan kräva av oss i egenskap av självständig myndighet.

■ Så för att knyta an till de frågor jag ställde i början: Nej, jag tycker inte att vi har krånglat till saker och ting i onödan eller "försökt laga sådant som inte behöver lagas". Vi har gjort förändringar vi anser vara nödvändiga både för att förbättra beslutsunderlaget för penningpolitiken och för att ge en så sann och ärlig bild av hur penningpolitiken är upplagd som möjligt.

Vad har hänt på de finansiella marknaderna?

Kommunikation är i princip alltid viktigt för en centralbank och en hörnsten i de flesta delar av vår verksamhet. Då omvärlden präglas av osäkerhet och oro blir frågan om kommunikation dessutom ännu mer angelägen. På senare tid har det varit oroligt på de finansiella marknaderna. Men Riksbanken har ändå inte sett något behov av att *särskilt* gå ut och kommentera utvecklingen. Sverige har inte påverkats i samma utsträckning som flera andra länder och den svenska interbankmarknaden och det finansiella systemet har fungerat jämförelsevis väl. Men låt mig ändå säga några ord om vad som hänt och om den roll Riksbanken spelar i sammanhanget.

Allmän osäkerhet har ökat behovet av likviditet i omvärlden...

Under sommaren syntes bland annat tecken på problem på den amerikanska bostadsmarknaden. Oron tilltog när det i början av augusti visade sig att flera finansiella institut hade gjort betydande förluster knutna till den amerikanska så kallade "sub-prime"-marknaden. Bakgrunden var att antalet hushåll med svårigheter att betala sina bostadslån gradvis hade ökat. Det var också svårt att bedöma i vilken utsträckning olika aktörer på marknaden var exponerade mot de utsatta tillgångarna – i vilka balansräkningar kreditriskerna till slut hade hamnat. Det här blev startpunkten för en mer allmän omvärdering av risk på de finansiella marknaderna.

För att göra en lång historia kort kan man säga att den allmänna osäkerheten lett till att efterfrågan på säkra tillgångar som statspapper har ökat. Räntan har fallit på statspapper samtidigt som den pressats upp på en del andra placeringar. Sannolikt beror det på att riskpremier ökat, efter att under en längre tid varit mycket låga. Bland annat har räntorna på lån och placeringar mellan banker, interbankräntorna, stigit i flera länder.

Till exempel den europeiska centralbanken, ECB, och den amerikanska centralbanken, Federal Reserve, har sett ett behov att tillföra extra likviditet för att dämpa uppgången i interbankräntorna. I Storbritannien har centralbanken, Bank of England, valt att använda sin ställning som så kallad lender of last resort och bevilja nödkredit till ett bostadsinstitut, Northern Rock. Nödkrediter ger man bara om institutet i fråga bedöms vara solvent men saknar tillräckliga likvida medel.

...och så även här hemma

Sverige har också påverkats av turbulensen på de finansiella marknaderna om än i väsentligt mindre utsträckning än till exempel Storbritannien, Tyskland och USA. Att Sverige påverkas trots att vi så att säga inte varit delaktiga i de problem som startade oron är inte så konstigt. Vi är ju en del av det globala finansiella systemet och inte isolerade uppe i Norden.

■ Riksbanken styr den allra kortaste räntan som gäller över en dag, den så kallade overnight-räntan, och den har varit fortsatt stabil kring reporäntan. Kort sagt så har Riksbankens styrsystem fungerat bra. Men interbankräntorna med lite längre löptider har stigit, om än inte lika kraftigt som på vissa andra håll i världen. Det handlar främst om olika effekter av osäkerheten på finansmarknaderna, som till exempel stigande riskpremier. Överlag har ändå det svenska finansiella systemet och interbankmarknaden fungerat väl.

Vilken är Riksbankens roll?

Vad gör då Riksbanken när det blir oro på räntemarknaden?

En av de viktigaste uppgifterna är att fortsätta se till att ekonomin utvecklas stabilt. Vi ska utforma vår penningpolitik så att vi når inflationsmålet på 2 procent. I den utsträckning målet om prisstabilitet ger utrymme för det ska vi också se till att produktion och sysselsättning utvecklas balanserat. I det ligger att noga följa utvecklingen och se hur prognoserna för tillväxt och inflation utvecklas. Vid vårt senaste penningpolitiska sammanträde gjorde vi bedömningen att den finansiella oron skulle komma att dämpa tillväxt och inflation något framöver och att osäkerheten har ökat. Samtidigt är den ekonomiska tillväxten stark i både Sverige och vår omvärld. För att klara inflationsmålet på 2 procent och få en god ekonomisk utveckling även framöver beslutade vi att höja räntan. Vi bedömde också att räntan skulle behöva fortsätta höjas ungefär på det sätt vi skissade i juni. Men den fortsatta utvecklingen på de finansiella marknaderna är en faktor bland flera att väga in i våra beslut.

För att penningpolitiken ska fungera, så måste också räntebildningen fungera. Som jag nämnde styr vi endast den allra kortaste räntan på marknaden. Det gör vi genom att besluta om reporäntan och dagligen justera likviditeten i banksystemet till en ränta som ligger mycket nära den. Bankerna kan också under dagen få så mycket likviditet som de behöver mot säkerheter. Dessutom kan de under natten också placera eller låna mot säkerhet hos Riksbanken till in- respektive utlåningsräntan.

Om vi skulle se allvarliga och varaktiga problem har vi möjlighet att agera. Hur vi agerar beror på vad som hänt och hur situationen ser ut. Och om vi agerar så kommer vi tydligt och klart redovisa vad vi gör och varför.

Riksbanken har täta kontakter med de svenska bankerna och andra aktörer på de finansiella marknaderna. Även om vi idag inte har några indikationer på omfattande likviditetsproblem här fortsätter vi, som vi alltid gör, att följa utvecklingen på de finansiella marknaderna noga.

Här kommer även vårt ansvar för den finansiella stabiliteten in. Vi ska se till att betalningssystemet fungerar på ett säkert och effektivt sätt. En del i arbetet är att löpande analysera utvecklingen på de finansiella marknaderna och det finansiella systemets förmåga att stå emot störningar som kan uppstå. Den analysen presenterar vi löpande, senast gjorde vi det i maj i år. Vi är också med och påverkar det regelverk som finns så att det utformas så att systemet blir stabilt. I allt vårt arbete kring stabilitet arbetar vi nära såväl andra svenska som utländska myndigheter.

Om det skulle gå så långt att allvarligare likviditetsproblem trots allt skulle uppstå har vi väl utarbetade planer för hur vi ska hantera en sådan situation. Vill det sig

■ riktigt illa har vi möjligheten att ge nödkrediter till de finansiella institut som står under Finansinspektionens tillsyn. Men det gör vi endast till en aktör som är solvent. Krediter ges då till en ränta som ligger högre än utlåningsräntorna i vårt styrsystem och bara om vi ser att det svenska finansiella systemet är hotat. Svenska banker ska inte ta denna möjlighet för given och därmed ta onödiga risker.

Här finns en koppling till vår ambition att vara öppna och tydliga. En öppen attityd sätter gränser och visar vilka spelreglerna är. Hur vi ser på vår roll som "lender of last resort" har vi tydligt beskrivit till exempel i vår rapport om finansiell stabilitet.³ Genom att vara öppna med hur vi hanterar nödkrediter minskar vi riskerna för att det i onödan uppstår en situation då vi tvingas ge stöd. Det minskar också riskerna för att vi ska pressas att ge stöd när det inte är lämpligt.

Att ge rätt information vid rätt tillfälle och på rätt sätt är viktigt. Särskilt viktigt är det i stunder då osäkerheten ökar. Jag hoppas att jag idag lyckats förmedla inte bara de principer som väglett oss kring vår kommunikation med omvärlden de senaste åren, utan också vår bild av läget den senaste tiden. Jag hoppas också att jag lyckats förmedla att vi har ambitionen att tydligt och klart redovisa vad vi gör och varför.

Tack för ikväll!

---

³ Finansiell stabilitet 2003:2